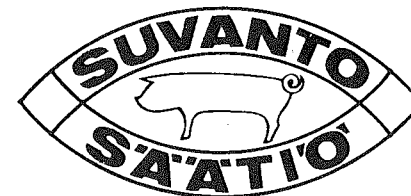

SUVANNON SEUTU

SUVANNON
YMPÄRISTÖN
KOTISEUTU-
LEHTI • Julkaisija

N:o 3 1983

HUHTIKUU

Tämä kuva on otettu Sakkolan Kirkonkylän kansakoululla v. 1938.
Opettajat ovat Emmi Kankkunen, Iida Pekkanen ja Matti Valkonen.

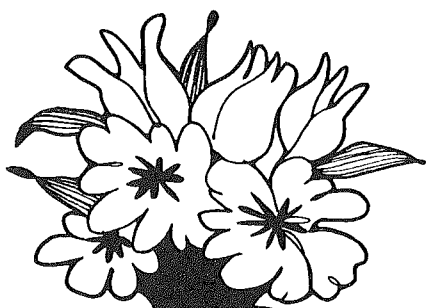
Aidille ja isälle

Kerran jouduitte kotoanne lähtemään,
tuntematon oli silloin määränpää.
Eväänä matkalla tuskaa ja pelkoa,
tulevasta tuskin mitään selkoa.
Te tulitte kaukaa Sakkolasta.
Näin siunasi Jumala ihmisen lasta:
Antoi kodin uuden rakentaa,
vanha kun jäi rajan taa.
— Elämän silti piti jatkua vaan,
vaikka sydän kaipasi Karjalaan.

Isä on kertonut pommeista,
sodasta.
Äiti evakkomatkasta, pelosta.
— Emme lapsena kaikkea
ymmärtäneet,
Vasta nyt kun olemme
aikuistuneet.
— Kuinka vieläkin voitte
kaivata Karjalaa,
vaikka täällä on teillä
uusi pihamaa?

Lapsenanne olen ylpeä Teistä
ja muista sieltä tulleista;
Vaikka olette kokeneet kovia
ja avanneet vieraita ovia,
niin Teillä on säilynyt
karjalaisuus,
vieraanvaraisuus ja iloisuus.
Sekä aarre rahassa mittaamaton:
On Teillä murteenne verraton!

Tyttärenne HILLEVI

Ikuisuus

Viime aikoina on niin monta tuttua siirtynyt mananmajoille.
Kuolema tuntuu niin lopulliselta.
Sen läheisyys pelottaa.
Kukaan ei tiedä, miten Luoja on tuon tärkeän tapahtuman järjestänyt.
Hän on suuressa viisautessaan päättänyt salata sen meiltä.
Ihminen ei ehkä jaksaisi elää, jos tietäisi totuuden.
Täällä erakkomajan katveessa olen etsinyt ja kysellyt totuutta.
Olen rukoillen selittänyt, että yritän kestää ja ymmärtää
ja hyväksyä miten ikinä Luoja on tuon ihmiselämän järkyttävimmän
hetken suunnitellut, mutta vastaus viipyy.
Katselen kalliopuutarhani kauniita kukkia.
Ne kukoistavat. Ovat nuoria ja kauniita.
Alkavat sitten kuihtua ja kuihtua. Ja katoavat maahan mullaksi.
Mutta juuret säilyvät. Siemenet kypsyvät ja taas kevät herättää
uutta elämää — uusia kukkia.
Mutta nuo kukat eivät ole samoja. Nämä ovat entisten jälkeläisiä.
Niillä on elettyään oma elämä ja kuihtuvat taas,
kuten edellisen kesän kukat.
Luoja pitää jatkuvuudesta huolen.
Se on sitä ikuisuutta.
Luomistyö jatkuu yhä.
Ihmissukupolvet syntyvät, kasvavat, kukoistavat, häipyvät — unohtuvat.
Vuosituhannet vaihtuvat.
Elämä ja kuolema kulkevat käsikädessä.
Luoja antaa meidän elää tietoisesti ajallisuudessa vain hetken.
Hän loi ihmisen todistamaan olemassa olollaan Luojan Suuruutta —
omaa kuvaansa — Luojaansa.
Usein unohdamme elämän tarkoituksen.
Harhailemme ja eksymme.
Luojan teot ja viisaus ovat niin yksinkertaisia,
että me ihmisparat emme jaksa uskoa sitä todeksi.
Rauhattomina tavoittelemme mahdottomia, taivasta!
Meidän tulisi ymmärtää, ettei Luoja ole luonut
mitään luonnotonta ja vaikeaa.
Itse me ihmiset aiheutamme pulmat ja tuskat.
Käytämme vapauttamme väärin, usein tuhosemme.
Luoja on luonut vain ilon ja rakkauden.
Suuri luottamus Korkeimman järkeen antaa rauhaa
ja oikean ilon ihmissielulle.
Mitä tapahtuu kun ajallisuus loppuu on salaisuus,
mikä selviää kerran jokaiselle. Tapahtuu Hänen tahtonsa.
Iloitkaamme niin kauan kuin henki on omamme. Rukoilkaamme.
Kiittäkäämme. Olkaamme onnellisia.
Tämä tietoisuuden aika on samaa ikuisuutta. Lyhyt osa vain.
Sitten kun tietokone — aivot sammuvat alkaa tiedoton ikuisuus.
Uskonnot lohduttavat jälleentapaamisilla — paratiisissa.
Näemme jälleen rakkaamme. Riemuitsemme siitä.
Mutta kuinka se voi olla mahdollista?
Jos emme enää tuntisi pahaa mieltä? Niin mitä tunnemme?

Terveisiä Petäjärven maisemista!

Viime elokuun alkupuolella soit-
telin entiselle naapurin työlle: ”Et-
köhän lähtisi käymään Leningradis-
sa tässä loppukuussa?” — ”No, en
sitten millään” — oli vastaus.
”Mutta kun mie meinaan mennä
käymään Petäjärvellä, jos vain
suinkin pääsen.” — Mie mietin as-
jaa ja soitan siul huomen.”

Ei mennyt kuin vajaa puoli tun-
tia, kun puhelin soi ja naapurin tyt-
tö oli langan päässä, sanoen: ”Kyl-
sie osasit vettä oikiast narust. Lä-
hehä mie”,

Matka tilattiin tällä puheella,
muttei ollut Onnetar minulle suosi-
ollinen, viikkoa ennen matkaa kaa-
duin ja katkaisin jalkani. Johan piti
sattua! — Miten minä nyt pääsen
lähtemään?

Lääkäri sanoi: ”Saat hänen puo-
lesta mennä, kun et puhu kenelle-
kään mitään.” Kepin kanssa läksin
matkaan, kävelystä ei tullut mitään.
Niin me sitten puolipilvisenä ja läm-
pimänä elokuun päivänä monen

mutkan jälkeen ajelimme taksilla
kohti Kannasta. Jännitti.

Jo meni vanha raja, siitä vähän
matkan päässä oli taistelujen muis-
tomerkki. Pysäytimme auton ja
konkkasimme katsomaan. Paikka
oli laaja, hyvin hoidettu monine
veistoksineen. Rautuun kääntyi tie
oikealle. Emme poikenneet, vaan
jatkoimme matkaa suoraan eteen-
päin.

Vastaan tuli useita rullasuksihih-
täjiä ryhmissä. Tie oli erittäin hy-
vässä kunnossa, oli ihan uusi asfalt-
tipinta.

Tien varressa oli kaksi linja-
autoa tauolla, autoissa luki selvällä
suomenkielellä: Sortavala — Karja-
la. — Taisivat olla menossa Lening-
radiin. Tie kulki rautatien alitse, ei
meistä kumpikaan tällaista kohtaa
muistanut. Nyt pitäisi jo alkaa nä-
kyä tuttuja maisemia? ”Tuo on
varmasti Lännäjärvi?” Näkyi ole-
van järven päässä lepopaikka ja kai
uimaranta, emme poikenneet.

Hei, nyt ollaan kyllä Nuoran-
mäen sunnissa. Tuossa tien alapuo-
lella onkin vanha risteys.

Tien yli oli rakennettu puinen
kaari. Ylhäällä luki venäjäksi: Ter-
vetuloa Petrov'skin sovhoosiin!

Nyt hiljaa eteenpäin. ”Tuossa on
jäljellä Suikkasen isot pihakoivut.
Kävelimme vähän aikaa katsellen
paikkoja. Kohta alkoivat sovhoosin
isot navetat. Maantien puolella nä-
kyi olevan isoja maatalouskoneita
aidan takana varastossa.

Tunnelma oli epätodellinen:
Olemmeko ihan todella monen
kymmenen vuoden jälkeen taas
täällä?...

Haasunnista yritimme alakujasil-
le, ei onnistunut, vaan jouduimme
kerrostalon pihaan. ”Jokolauta!

Takatalvi

Ulkona sataa lunta
ja jo näin kesästä unta.
Crocus jo kukki
ja lumi suli.
Oli pajussa kissat
ja poissa on järven jää.
Onko myöhässä kevät tää?
En jaksaisi odottaa.
Kevään valoa kaipaen
ja kesän lämpöä tahdon,
muuten sieluni vapisten vajoo
mustien varjojen alle
takatalven kinosten alle
kylmähän kuutamoon
tähtien jäiseen tuikkeeseen.
Aurinko! Pelasta sieluni pieni,
en tahtoisi vielä kadota
kylmyyteen!

KI P

KI P

Myö ollaa Petäjärvel, eiks myö osata kottii", oli matkakumppanin kommentti. "Perruutettii" takaisin perätielle ja katselimme ahon laidan näkymiä.

Tien radan puolella oli kauppa ja "stalovaja". "Mennään sajulle". Ei ollut valitettavasti auki.

Kylään päin katsoessa ei tuttua ollut kuin Lautamajanpalteen metsät ja niittynäkymät. Aholle oli kohonnut 4—5 nelikerroksista isoa taloa, joista Silvastin pellolla oli viimeinen.

Alikäytävälle asti ei sitten tienvarressa ollut mitään vanhaa, eikä uuttakaan. Juhanseän kujasten paikkeilla menivät traktorin urteet alamäkeen ja siinä kohta osuuskaupan takana oli pari mökkiä. — "Ajetaan tuonne". Ja ajettiin kanssa! (Suomalainen taksi olisi kyllä sanonut: Kävelkää! Hän ei tuollaista tietä aja.) Alakujasten paikalla oli jos mahdollista vielä huonompi tie.

Me ihailimme erittäin komeaa apilapeltoa, sillä koko entinen lentokenttä aivan metsän rajaan ja aseman taakse asti oli punaisenaan kukkivaa apilaa.

"Tässä on entinen kotipiha." Ei ollut jäljellä ainuttakaan koivua. Vain sireenipensas oli entisellä paikallaan kujasten varrella. Muuta tuttua ei näkynyt. Pihaan, entisen kannon paikalle, oli kasvanut koivujen kokoinen piilipuu.

Pihapiirissä oli kaksi mökkiä, joista toinen oli siniseksi maalattu ja toinen pyöreistä hirsistä tehty. Viimeksi mainitussa oli vanha-emäntä kotona. Tytär ja poika olivat työssä.

Emäntä pyysi meitä ystävällisesti käymään sisälle katsomaan asuntoaan. Jossa kirjava kissa nukkui päiväuniaan kamarin lattialla. Tunnelma oli ihan kotoinen. Emäntä kertoi asuneensa täällä jo 30 vuotta. Oli muuttanut Valko-Venäjältä. Eikä ollut enää koivuja silloin kun he tulivat.

Tainoja eli Peräkorvenoja yhtyy Saijejokeen.

Muistoksi otin entisen kotipihan multaa pussiin ja oksan piilipuusta. Mahtaakohan juurtua Hämeen multiin?

Hyvästellessä taisimme molemmat vähän itkeä — ja niin olin pyörryksissä, etten älynnyt kysyä edes emännän nimeä.

Jatkoimme matkaa naapuriin. Täällä oli isäntä, vanha pappa, kotona. Naiset olivat menneet metsään sieneen... Isäntä näytti ylpeänä omin käsin rakentamaansa kesäaittaa, jossa nukkui. Sinne eivät kuulemma naiset päässeet komentelemaan... Ylen oli vaatimattomat puitteet.

Katselimme niityn näkymiä. Ei näkynyt pajupehkoja missään. Kaikki oli kai salaojitettu? Pellolla näkyi isoja traktoreita ja rehusilpureita.

Ryhmän puolella ei näkynyt yhtään taloa.

Matkamme jatkui. Lampun kohdalta alkaen Haasuntiin asti oli koko kujasten vasen laita vieriviereen rakennettuja pikkutaloja, joista aika monet oli maalattu keltamullalla, punaisia ei ollut ainuttakaan. Toisilla pihoilla kukkivat kukat kauniisti, toisilla ei taas ollut mitään silmänruokaa, tietysti asukkaiden mieltymyksestä johtuen.

Pääsimme kuin pääsimmekin Haasuntiin kaivinkoneita aikamme kierreltyämme.

"Nyt mennään asemalle!" Paukun kaupalta lähtien oli koko tien oikea puoli täynnä pikkutaloja. Johan löytyi tuttu rakennus, asema. Oli ihan samanlainen päältäpäin kuin jatkosodan aikana siinä asuesamme.

Ei näkynyt ristinsielua missään. "Tuossa tien toisella puolella taitaa olla Kuparisen talo, tosin vähän muunneltuna?"

Koselan silta Saijejoessa.

Petäjärvi luki aseman seinäkyltissä venäläisin kirjaimin. (Tämän luin vasta valokuvasta kotona). Jostain ihmeellisestä syystä en suostunut paikanpäällä nimeä tavamaan, vaikka kirjaimet olisinkin tuntenut, jotenkin olimme molemmat kuin puulla päähän lyötyjä.

Sitten päätimme lähteä koskelle. Vanhasta muistista ylikäytävän kautta. Jouduimme omakotitalon pihaan. Kuski kyseli koskea. — On koski, pitää ajaa alikäytävälle ja siitä asemalaanin takareunaa. Me työtää käskettyä. Kynnöspeltokin olisi ollut parempi ajaa.

Artintietä ei ollut menemistä, vaan ajelimme pitkin metsäteitä. Kyllä oli komeaa nuorta männikköä entisten palokankaiden paikalla!

Lopuksi jouduimme Nurmijärven tielle ja koskelle. Ei ollut liikennettä Nurmijärvelle, siltaa pitkin tuskin pääsi jalkaisin yli. Koski oli

entinen. Koseloisten peltoja oli laajennettu. Oli iso aukea täynnä kuusen ja männyn taimiviljelyä viivasuorissa riveissä.

Ajelimme takaisin alikäytävälle ja nyt lapsuuden uintipaikalle Likolammelle. Siellä uinui kätöksä korven äänetön lampeni tuo. — Ei ollut taloa enää lammen päässä. Punamultaa oli, miltein entisen väristä — muistoissa se tuntui punaisemalta kylläkin, otimme muistoksi pussiin pari kourallista.

Nyt, ajoimme rantaan. Tuntui kuin olisi puistossa kävellyt, sillä rantapetäjät oli entisestään nostaneet juurensa ylemmäs hiekasta. Lammi oli entisensä, eikä näyttänyt olevan nykyisten asukkaiden uima-aiikka. Kanervia poimimme muistoksi. Hyvästi lammi!

Oli myös aika jättää hyvästi entiselle kotikylälle ja ihan tuli mieleen: "Palajanko enää koskaan kotiky-

län maille? Kohtalo kova yksin tietää."

Lähdimme takaisin Rautuun päin. (Miksi emme ajaneet Kiviniemeen) Päätimme mennä Terijoelle syömään. Mäkrältä lähti hyvä tie Valkjärvelle, mutta loppui hiekkakuoppaan! Senjälkeen ajelimme teitä joille ei oltu sotien jälkeen tehty mitään. En tiedä missä mahdoimme ajella. Kuski kysyi paikallisilta asukkailta tietä. Yksi viittasi sinne, toinen tuonne. Lopuksi jouduimme jonnekin Viipurin ja Kivennavan välille. — Nyt löysimme jo Terijoenkin. Matkalla olimme olleet jo miltei 12 tuntia, emmekä olleet syöneet, emmekä juoneet mitään... Nyt söimme hyvin.

Iltahämärissä saavuimme hoteliin takaisin, jossa matkaseuramme oli jo kovasti huolissaan, luuli jo joutuvansa ilman meitä lähtemään huomenissa kotiin. Sillä ei tullut lähtötohinassa lappua laitettua, että mihin olimme hävinneet.

Illalla ei tahtonut uni tulla. Kyllä riitti juttua ja on riittänyt näihin päiviin asti.

Entinen Petäjärven tyttö

Vaikea tie

Polku ihmisen luo on pitkä, monta estettä raivaamatta. Kaivan taivalta liettynyttä. Liian vähän on kaksi kättä.

Työhön auringon kanssa aloin. Elon suohon toin pitkospuita. Elon kivikkolouhikoita täytyi kulkea paljain jaloin.

Lamppu hiiltyvän iltaruskon, loistaa raosta mustan metsän. — Korven kuusien lyönnit kestän. Yhä perille pääsyyn uskon.

ELSA TUOKKO

Tervetuloa Sakkolan pitäjäjuhliin Orivedelle!

Ensi kesänä pidetään Sakkolan pitäjäjuhlat Orivedellä 6—7 päivä elokuuta. Juhlien järjestäjänä on Oriveden Karjalaseura ja seura on valinnut juhlatoimikunnan järjestämään juhlat.

Toimikunta koostuu entisistä sakkolalaisista. Toimikunta on aloittanut valmistelut ja on jo pitänyt kokouksia.

Juhlat pidetään Oriveden Opistolla, joka on tilojen puolesta sopiva paikka. Sopii suurempikin juhla-
väki sisälle

Olemme päättäneet pitää juhlat kaksipäiväisinä. Lauantaina on muistojen ilta Opistolla ja sunnuntaina pääjuhla samassa paikassa.

Ohjelmat ja esiintyjät ovat pääasiassa jo selvillä, siitä myöhemmin tiedoitukset. Tavoitteenamme on saada arvokas ja monipuolinen ohjelma juhliin.

Majoituksen voimme järjestää kaikille halukkaille lauantaiyöksi, joko hotellimajoitusta vastaaviin tiloihin Opistolle, tai yhteismajoitukseen Oriveden keskuskoulun asuntolassa. Oriveden Opiston tiloihin

saa majoituksen seuraavasti: Majoitustiedustelut ja varaukset 15. 7. 1983 mennessä Oriveden Opisto puhelin 935-2773. Hinta on 2 henkilön huoneista 80,— mk henkilö ja 1 henkilön huoneista 110,— mk henkilö.

Keskuskoulun asuntolasta yhteismajoitukseen varaus ja opastus juhlapaikalta ennen muistojen illan alkua, pientä korvausta vastaan.

Toivomme, että mahdollisimman moni voisi järjestää aikaa elokuun ensimmäisen sunnuntain tienoilla ja juhlistaa läsnäolollaan Sakkolajuhlia, niin lauantaina muistojen illassa kuin sunnuntaina pääjuhlassa!

Tervetuloa Orivedelle!

**Sakkolan pitäjäjuhlien
toimikunta**

Tasa- arvoisuutta

*Tunteiden taistot on poissa
rauhassa hautuumaan.
Kukaan ei oloissa noissa
haavoita toisiaan.*

*Kaikki maatuvat maaksi
rauhassa hautuumaan.
Täällä ei elämän haaksi
erotu toisestaan.*

*Multa ei arvokkaampi
toisen kummulla lie?
Toisia korkeampi
täällä ei toisen tie.*

*On kuin kivien kieli
haastaisi sanaton:
Täällä ei ihmisen mieli
näytä, ken suurin on.*

ELSA TUOKKO

Uusijärvi — Userva

Ronimuksen ”Vatjan viidennek-
sessä”, sivulla 19 on mielenkiintoinen maininta Userva nimisestä järvestä. Ronimus viittaa Akianderin: Utran en rysks annaler, s 80, selittäen näin: ”Uusijärvi, joka tässä ja muissakin paikoissa verokirjaa (Vatjan viidennes) mainitaan — eli Vuoksen laajennus Käkisalmen luona, lieene syntynyt silloin, kun Vuoksen vedet lakkasivat Suomen vedenpohjaan valumasta ja kallistuivat melkein kokonaan Laatokkaan vuotamaan. Userva mainitaan Nowgorodilaisessa kronikassa v 1310.”

Kuinka laajaksi tämä Uusijärvi, Userva paisui. Peittyikö mahdollisesti osa silloista Sakkolaa tämän vesimassan alle?

Tämän ylläkerrotun oletetaan tapahtuneen noin 700 vuotta sitten, joten itseasiassa ei ole kyse mistään ”hirveän vanhasta” asiasta. Vuonna 1323 alue Pähkinäsaaren rauhassa joutui Nowgorodin hallintaan. Näin lopullisesti katkesi Viipurista Käkisalmen kautta Kiovaan johtanut vilkkaasti käytetty vesitie. Oikeastaan se oli katkennut jo Uservajärven syntyessä. Monet asiat muuttuivat perusteellisesti ja lopullisesti tuona ajankohtana. Tätä ajanjaksoa voi hyvällä syyllä verrata vuoden 1944 tapahtumiin. Asian selvittämiseksi lieene syytä lainata hieman Voionmaata. Kirjassaan, Karjalaisen heimon historia, hän kirjoittaa näin: ”Toiseksi kääntyivät olot, kun viikinki-retket lakkasivat tai heikkenivät ja Nowgorodin

Pihapuuni kottarainen

*Kotonani Karjalassa
kasvoi pihalla puita.*

*Niihin laitoin laudanpäistä
kottaraisille kyhäsin
pesäpöntön pienoisille.*

*Aina kerkesit keväällä,
muistit tulla muilta mailta,
ehättelit ensimmäisnä
kertomahan kesän tulosta!*

*Lienet jo tullut takaisin,
päässyt syntymäsjöille
sinne Koti-Karjalahan,
pihapuuni kottarainen?*

*Ilovirttäsi virität,
laulat riemulaulujasi
tullessa tutuille maille,
kotipuuhun päästyäsi.*

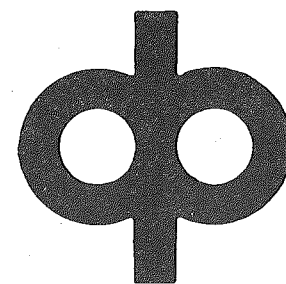
*Tuota mietin mielessäni:
Jos lie pönttöskin pahennut,
laulat tulleet lahoiksi —
on se ollut minulta
korjaamatta kovin kauan.*

*Sinne minunkin mieleni tekisi,
sinne vereni vetäisi
muuttolintujen mukana
päästä syntymäsjöille.*

*En pääse mä poloinen
maata myöten matkustaja.
Siel on esteitä edessä,
välillä leveä linja,
rajapyykit pystytetty,
valppaat vahdit vierellänsä.*

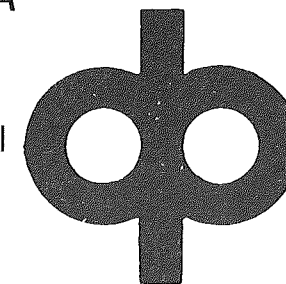
*Pihapuuni kottarainen
siellä Koti-Karjalassa
ilovirttäsi virität,
laulat riemulaulujasi
tullessa tutuille maille
kotipuuhun päästyäsi. —
Kuka sitten kuunnelleekin?*

MANU KURIKKA

TÄMÄN PÄIVÄN PANKKIPALVELUA
— PERINTEISIIN NOJAUTUEN —
LEMPÄÄLÄSSÄ JA VIIALASSA
PAIKKAKUNNAN JA JÄSENTEN PARHAAKSI

**Lempäälän-Viialan
Osuuspankki**

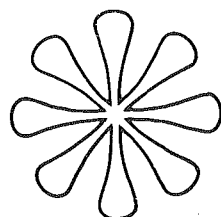
KIRJOJA JA KORT- TEJA

Carelica-lista, uusi . . . 2,-
Karjalan kertojat, sid 30,-
Itä-Karjalan
vapaudentie 30,-
Viipurin kirja, sid . . . 150,-
Rakas entinen Karjala 100,-
Kirje Syväriltä, nid . . 10,-
Viipurin linna -kortti . 5,-
Tapahtui Inkerissä . . 35,-
Valamon luostari
(1923) 40,-
Karjalasta
kajahtaa I—II 75,-
Saimaan kanava -kortti 5,-
Siirtokarjalaisten tie II 80,-
Siirtokarjalaisten tie III 80,-
Osoitehakemisto I—IV 50,-
Karjalan kannas-
kartta 20,-

Toimitus postiennakolla
postikulut hintaan lisäten.
Ostamme kirjoja, kortteja,
postimerkkejä yms.

H. VEIJONEN

PL 57
53101 LAPPEENRANTA 10

70 VUOTTA täytti 13. 4. 1983
Suvanto-säätiön hallituksen pu-
heenjohtaja ja asiamies YRJÖ
RAASKA Vesilahdella. Hänelle on
uskottu runsaasti luottamustoimia
lähes kaikilla kunnallisilla ja seura-
kunnallisilla tasoilla, sekä karjalais-
ten toiminnassa aina Karjalan Liit-
on hallinnossa saakka.

Itsenäisyyspäivän kunniamerkit v 1983

SUOMEN VALKOISEN RUUSUN
RITARIKUNTA

I luokan mitali kultaristein Saimi
Helena SULKAMONIEMI Var-
kaus. Entinen kotikylä oli Sakkolan
Riiska. Hänelle ojennetaan ansio-
mitali äitienpäivänä.

Filosofian kandi- taatin tutkinto

Asko Juhani JÄMSÉN on suorit-
tanut filosofian kandidaatin tutkin-
non 1. 2. 1983 Jyväskylän Yliopis-
tossa. Vanhemmat Esko ja Ritva
Jämsén, äiti os Kareinen Sakkolan
Kiviniemestä.

SAKKOLAN KYLÄT. TUVASTA-TUPAAN

KYLÄKUVAUSTEOS VALMISTUU ALKUKESÄSTÄ.
TEOKSEN HINNAKSI TULEE NOIN 110,- MARK-
KAA. ENNAKKOTILAUKSIA VOI TEHDÄ SUVANNON
SEUDUN TOIMITUKSEEN SEKÄ SÄÄTIÖN ASIAMIE-
HELLE OS. YRJÖ RAASKA, MANTERE, 37500 LEM-
PÄÄLÄ.

10 KAPPALEEN YHTEISTILAUKSESTA ANNETAAN
10% ALENNUS.

Sakkolaa kylä kylältä ja tupa tuvalta

Tämä lause tuo meille siellä nuoruuden ja lapsuutensa viettäneille monenmoisia muistoja, mitkä nykyisessä elintasokilvassa tuntuvat vain kirkastuvan. — Tietysti sielläkin oli suruja ja ikäviä hetkiä, mutta nämä muistot tuntuvat jäävän vuosien saatossa aina enemmän taka-alalle. Sillä silloin katsottiin elämää aivan eri näkökulmasta ja rakennettiin tulevaisuuden tuulentupia, jotka sota repi hajalle ja riepotteli Karjalan heimon kauaksi synnyin- ja kotiseuduiltaan. Monen parhaassa miehuudessa olevan nuorukaisen kohtaloksi tuli sankarihauta tai tuntematon leposija taistelutantereilla. Moni jäi invalidiksi sirpaleiden tai luotien repimänä ja vielä useampi sai henkisiä parantamattomia vammoja muistoksi noilta kohtalon vuosilta. Tämä on kaikki sitä Suomen vapauden hintaa, et-

tä Teillä nuoremmat sukupolvet olisi olemisen ja elämisen vapaus.

Tältä pohjalta myös Suvanto-säätiö lähti kehittämään ajatusta, että jätettäisiin jälkipolville muistoksi jotain niistä ihmisistä, jotka sieltä kerran ovat lähteneet...

Tämä Sakkolan historian jatko-teos ei ole mikään romaani, vaan siihen on koetettu saada kuvauksia joka kylästä ja niiden ihmisten jokapäiväisestä elämästä, harrastuksista, maisemista jne. Siellä on myös jokaisen vuonna 1939 Sakkolassa asuneen nimi, joka on ollut suinkin löydettävissä. Tässä kirjan nimetty toimikunta vahvistuksineen on koettanut tehdä parhaansa ja eritoten kirjoittaja Hannu Paukku on paneutunut asiaan huolella ja nuoruuden koko tarmolla.

Vuosia on ehtinyt kulua jo liian paljon ja muistikuvat on himmenty-

neet, mutta kuitenkin koetettiin pelastaa se, mikä vielä oli pelastettavissa. Materiaalia oli joidenkin kylien kohdalta vaikea saada, mutta toisilla oli sitä enempi. Kuvia oli paljon, mutta ns. henkilökuvat, joita oli suurin osa, puhuttelee valitettavasti kovin pientä osaa pitäjäläisistä. Kun taas esimerkiksi työkuvat antavat tuleville sukupolville elämästä elävän käsityksen noilta vuosilta. Samoin maisemakuvat tuovat esiin esi-isiemme synnyinseudun näkymät, millaisena se oli kerran jätettävä.

Toivottavasti tämä omalta osaltaan tuo jonkin verran valaistusta ja totuuden siementä historiaan. Tästä oli paljon jätettävä pois, perhe- ja henkilökohtainen materiaali, koska meidän resurssimme olivat hyvin rajoitetut. Tiedot kyllä talletetaan ja arkistoidaan, jos joskus joku innostuisi tekemään tästä samasta aiheesta vaikkapa väitöskirjan.

Kirjasta on tehty jo Toijalan Seutu Oy:n kirjapainon kanssa painatussopimus ja jos ei mitään erikoista satu, on tämä kirja myynnissä alkukesästä. Hinta tulee olemaan noin 110 markkaa ja sivumäärä noin 400.

Suvanto-säätiö myy tämän veroteknillisistä syistä omakustannushintaan. Myöhäisemmässä vaiheessa hintaa joudutaan tarkistamaan ylöspäin, koska viipyvistä myynnistä tulee säätiölle mm. korkotappioita. Toivottavasti tämä teos tulee ostetuksi jokaisen sakkolalaisen ko-

Perämoottorit Ruohonleikkurit Moottorisahat sekä muut polttomoottorikoneet

**Pienkonekorjaamo
NUORA-MOTOR**
Härmälänkatu 15, TAMPERE
Puhelin 931-654 411

Perämoottorit Ruohonleikkurit Moottorisahat sekä muut polttomoottorikoneet

Pärssisen Konepaja

35500 KORKEAKOSKI • PUH. 935-81204

Valmistamme mm:

- TERÄSHALLEJA, OVIA JA IKKUNOITA
- AUTON LAVOJA YM. KULJETUSKALUSTOJA
- KORISTETAKOTOITA
- TRAKTORIN TYÖVÄLINEITÄ

VEIKKO SOKURA

**Erikois-
hammasteknikko**

TAMPERE

Mäkipäänkatu 39—41 II kerros
Puh. 556615

Kylä, jossa on juureni

Äitini muuten kehui anoppiaan erittäin sydämelliseksi ja ennenkaikkea oikeuden mukaiseksi ihmiseksi railakkaista otteistaan huolimatta...

Olihan aikanaan mummon suussa ollut eräs Matti Naskali, jota oli kutsuttu Petäjäjärven hoviin tekemään "ropottia", päiviä. Vaikka kutsu kävi, päätti hän näyttää ensin oman rukiin, koska se jo karisi maahan.

Kun ei Naskalia määräaikaan mennessä tullut hoviin, lähti vouti kahden kasakan kanssa hakemaan niskuria ison hoviherran tuomiolle. Matti oli juuri näyttämässä sirpillä ruistaan, kun huomasi kolmikon hiipivän takaa aikeinaan ottaa kiinni ja ehkä antaa maistiaiset kasakan ruoskasta. — Äkkiä Matti pyörähti ympäri ja sanoi: "Tulkaahan perkeleet, niin tällä sirpillä leikkaan joka ainoalta pään poikki ja viskaan tuonne aitoviereen"! Meni sisu kaulaan kurittajilta. Matti oli sitten lopuksi luvannut, että hän tulee huomenna kun saa tämän oman rukiinsa niitettystä.

tiin, mistä vuosien kuluessa tulevat sukupolvet helposti löytävät sukunsa juuret.

Jokaisella ihmisellä elämänsä josain vaiheessa tulee kiinnostus ja tarve paneutua sukunsa menneisyyteen. En tarkoita varsinaista sukututkimusta, sillä siihen tarkoitukseen tämä kirja on liian suppea. Tämä on kuitenkin eräs todistuskappale tälle kunniakkaalle ja ehkä eniten kärsineelle heimolle, Karjalalle, sen eräälle jäsenelle — "sieltähän minäkin olin".

Hyvää kevään jatkoa!

Eero K

Matti lähti seuraavana päivänä hoviin, mutta epäili, että jos ne pirut lyövät kasakkapiiskalla, mitä oli heidän kuullut tekevän. Hämpä ei lähtenytäkään kuin hieroja sotaan! Vain paljaat nyrkit aseina, vaan Matti oli pannut nyrkin kokoisen kiven villasukan terään ja sukanvarren housunkauluksen väliin käden ulottuville. Saavuttuaan hoviin oli vouti vienyt Naskalin sen suuren herran eteen, ja ovet oli laitettu aina perästä lukkoon. Tämä suuri hoviherra oli kysynyt: — Miksi Matti ei ollut kuullut kutsua ja saapunut töihin silloin kun oli määrä tulla? Matti kertoi, että hänen piti näyttää oma kariseva ruis ensin. Herra oli kysynyt voudilta onko tämä Naskali ennen tehnyt "ropottipäivänsä" ja sai myöntävän vastauksen. Nyt voudille annettiin moitteita liiasta hätäilystä.

Täytyy sanoa, että oli silloisissakin "tenikoissa" inhimillisiäkin miehiä. Jos on Lapinlahden kylässä myös ollut aina kovia Naskaleita.

Viime sotiemme aikanaikin oli Lapinlahden koulupiirin Naskalien kohtalona yhdentoista antaa henkensä isänmaan vapauden puolesta.

Tuomas Kallosen vaimojen sisar Anni, jota kutsuivat "An-tätiksi", oli myös tullut sisarensa luo asumaan, ja teki talossa töitä kuolemaansa saakka. Anni oli naimaton. Häneltä oli pienenä palanut käsi varsi ja kylki. Käsi oli sidottu kylkeä vasten, johon se sitten kasvoikin kiinni ja surkastui. Sellaista oli senaikainen sairaanhoito!

Kallostien taloon tuli vielä vanhoilla-päivillään mummon veli Antti, jota sanottiin "Ant-enoksi". Hän olisi ehkä muuten joutunut kunnan ruotulaiseksi, koska hänellä ei ollut muita omaisia. Nämä sisarenpojat eivät voineet enoan sin-

ne antaa. Hän eleli milloin minkin pojan perheessä, tehden pieniä töitä ja kertoili lapsille opettavaisia tarinoita. Hänet minäkin muistan. Sillä "Ant-eno" kuoli vasta kaksikymmenluvun alussa. Hänen kertomuksensa ja kielenkäyttönsä ovat painuneet lähtemättömästi mieleeni.

Tässä muutama esimerkki: "Myökö mäntii mei An-vainaan kans papilt ottamoa kuulutuksii, myö lipattii tuota pellopalletta rantoa päi. Mie lippasi ies ja An-vainoa lippas peräst, ni mieko katsoin taakse, An-vainoa itkyö nii kovast jot! Mie sanoin An-vainoa! — Mitä sie itket? An sie pois miu kapi-nehhei ja mie annan pois siu kapi-niet (= kihlat) ja lähetää pois takasii. Eihä täs uo mitteä itkemistä, — mut sillo An-vainoa herkes itkemästä! Myö mäntii pappiloo, se ol lauvantaipäivä ja kuulotukset olis pitänt pyytää perentain, ni sillo kirk-herra äräht: Onks nyt mikä perentak? Mie sanoin siihe: Oisha myö tult, mutko myö katvitettii kalamiehii, jot millo ne saap kalloi. Sillo kirk-herra pistäi etteisie ja ko näk mite ankeriaat pisteliit peäteä tuol viisii korirakosist, tul ja sano: Pannaa kuulotukset, pannaa kuulotukset. Ei ies luvettant, vaik kylhä myö osattii kumpiki lukkii."

Me lapset pidimme "Ant-ennuo" erittäin hyvänahkaisena miehenä. Itse hän joskus sanoi: "On miussa-ki vähä sitä kangas-Matin luontuo. Miult ko poika kuol ni sanoin, toine ei kuolekkoa. Anni ko kuol ni sanoin, toine ei kuolekkoa ja piippu ko putos, ni sanoin, toine ei puttuokkoa. Mänin havupölkyl ja pilkoin tupakkakukkaronki!"

Meille lapsille tuo kiltti vanhus opetti ennen kaikkea rehellisyyttä. Hän aina painotti: "Ajalline vaiva

KUOLLEITA

Elisabeth J o r t i k k a os Viro-lainen syntyi 17. 9. 1898 Sakkolassa, kuoli 24. 2. 1983 Tampereella. Kotikylä Kiviniemi.

Helena L o p o n e n os Korkka syntyi 3. 9. 1899 Sakkolan Arkuntanhuon kylässä, sai ijäisyyskutsun Helsingissä 11. 3. 1983.

Monet oli ne vaiheet, jotka hän joutui kestämään, ennenkuin pääsi ikuiseen lepoon. Suuren lapsilau-man kasvatettuaan aikuiseksi hän vietti viimeiset vuotensa tyttärensä kanssa kahden.

Hän oli tarmokas ja vieraanvarainen, siksi heillä kävi paljon vieraista, sekä sukulaisia että ystäviä.

Olimme hänen kanssaan lapsuudesta asti tuttuja, olimme naapureita, kunnes tiemme erosivat hänen mentyään naimisiin. Hän Rautuun ja minä vähän myöhemmin Viipuriin.

Muutaman kymmenen vuotta olimme erillään, kunnes taas tiem-

me yhtyivät täällä Helsingissä, jossa 12 vuotta kerkesimme asua samassa talossa ja olimme paljon kanssakäymisissä toistemme kanssa. Vanhat Sakkolan aikuiset asiat olivat rakkaimpia puheenaiheita. Erikois-

ain loppuu, mut vääryyvest ko helvettii joutuu, ni se ei lopu millonka!" Me joskus kysyimme: "Uot sie Ant-eno millonkoa varasant?" Hän meni vähäksi aikaa hyvin hiljaiseksi, karisteli sitten kurkuaan ja sanoi: "No ko mie oikei suoraa sanon, en mie suorastaa iha varasant uo, mut kylhä mieki hevosellei vähä siersin silloko nuoren oltii hovis ropotis."

Olisi paljon kertomista niistä ihmisistä, jotka elivät ja tekivät työtä noilla Lapinlahden palteilla, tyytyen vähään: Kovalla työllä elantonsa ansaitsivat ja kasvattivat isot lapsilauumat, sekä uskoivat parempaan tulevaisuuteen.

Olisi hyvä, jos useampi kirjoittaisi muistiin juuri niistä ihmisistä, jotka elivät ennen meitä. Silloin ei vielä ihmisten elosta paljon kirjoi-

tettu, mutta monella voi olla kuolomuistiin perustuvaa tietoa, joka kansanperinteen kannalta on hyvin tärkeää.

Joku viisas on sanonut: "Kansalla, joka ei tunne menneisyyttään, ei ole tulevaisuutta!"

Nuo meidän isovanhempamme olivat juuri se raivaaja sukupolvi, joka ilman koneita, raskaalla työllä ja vähään tyytyen, loi ne niinkin hyvät olot, jotka vallitsivat kun Karjala täytyi jättää. Tämänkin kertomuksen tapahtumat, joita vanhat muisti ja kertoivat perinnöksi nuoremille ajoilta, jotka ajoittuvat pääosin viime vuosisadan puolelle. Nämä ovat sitä kansanperinnettä josta me nykyihmiset ja tulevat sukupolvet ammennamme elämänsä. Joka lähtee juuristamme.

Kassu

sella lämmöllä hän muisteli meidän äitiä. Häneltä sanoi saaneensa paljon hyviä neuvoja kaikissa asioissa, niinkuin me toisetkin.

Kaivaten muistelen heitä molempia. — Elsa Laamanen.

Toivo Johannes U k k o n e n syntyi 28. 9. 1906 Sakkolassa, kuoli 25. 2. 1983 Tampereella.

Iida Maria S i k i ö os Nihti syntyi 27. 12. 1906 Sakkolassa, kuoli 10. 2. 1983 Helsingissä. Entinen kotikylä Sakkolan Ojaniemi.

Eemil K i u r u syntyi 20. 2. 1911 Sakkolassa, kuoli 26. 2. 1983 Huittisissa. Entinen kotikylä Sakkolan Kelja.

Uuno N i h t i syntyi 22. 6. 1917 Sakkolan Ojaniemessä, kuoli 23. 1. 1983 Helsingissä.

Armas Aleksanteri M a k k a - r a syntyi 22. 10. 1919 Sakkolassa, kuoli tapaturmaisesti 5. 3. 1983 Punkalaitumella. Entinen kotikylä Sakkolan Volossula.

Aili M ä l k ö n e n os Huuska kuoli 20. 11. 1982 Hämeenlinnan Keskussairaalassa.

Pentti Johannes K a r j a syntyi 4. 4. 1924 Sakkolassa, kuoli 6. 2. 1983 Huittisissa.

Maanviljelijä Arvi Kalevi P a j a r i syntyi 15. 8. 1929 Sakkolassa, kuoli 2. 3. 1983 TAYKS:sa. Hä-

nen kotikylänsä Sakkolassa oli Haparainen.

Pyhässä Sanassa sanotaan: "Tutkimattomat ovat Herra Sinun tiesi." Tämä ajatus tuli mieleeni kun kuulin, Arvi, Sinun äkillisestä sairaudestasi ja melkein välittömästi siirtymisestä ikuisuuteen. Tuntui kuin työpäiväsi olisi päättynyt kesken.

Rakkaat omaiset! Suuri on surunne. Me ystävät olemme heikkoja Teitä tukemaan. Harras toiveemme kumminkin on: Korkein antakoon Teille voimaa kestämään kaiken.

Arvin maallinen tomu siunattiin Lempäälän Ristimäen kappelissa 19. 3. 1983. Siunauksen toimitti rovasti Oiva Pohjanpirkka. Kanttoriina toimi Jukka Hovila. Omaisten laskettua kukkansa vainajan arkulle, esitti hänen kummipoikansa Kari Pappinen trumpetilla "Mun kanteleeni kauniimmin..." Omaisten ja ystävien laskiessa kukkansa vainajan arkulle toivat viimeiset kukat Haparaisten nuorisoseuran edustajat. Haparaisten pojat lauloivat lopuksi kanttori Hovilan johdolla "Niinkuin muuttolintusen tie". Siunaustilaisuuden päätyttyä kuljettiin vainajan arkku Lempäälän vanhalle hautausmaalle ja laskettiin haudanlepoon poikansa Markun viereen.

Muistotilaisuus jatkui Ehtookodossa. Monipuolisen tarjoilun lomassa esittivät muistosanoja sureville omaisille Lempäälän seurakunnan kappalainen Raimo Naumanen sekä Yrjö Hatakka. Haparaisten pojat lauloivat kaksi laulua: "Jerusalem, Jerusalem" ja "Liidellyt oon leivon lailla", Kari Pappinen soitti trumpetilla "Oi Herra luoksein jää". Sirkka Kuuppo luki ajatelmia. Välillä veisattiin virsiä ja harras surujuhla päättyi kahvitarjoiluun.

Erkki Kalevi Koppainen syntyi 6. 8. 1935 Sakkolan Luprikalassa, kuoli 22. 2. 1983 Ruokolahdessa. Siunaustilaisuus ja hau-

taus suoritettiin 10. 3. 1983 Pirkkalahdessa.

Alma Helena Kurikka syntyi 24. 6. 1898 Sakkolassa, kuoli 10. 3. 1983 Toijalassa. Entinen kotikylä Sakkolan Röykkylä.

Helena Lemmetty os Paukku syntyi 25. 10. 1909 Metsäpirtissä, kuoli 21. 2. 1983 Korpilahdella.

Helena Kiuru os Ukkonen syntyi 12. 3. 1890 Sakkolassa, kuoli 10. 3. 1983 Raisiossa.

Salme Neuvonen os Vulli syntyi 20. 11. 1927 Sakkolan Röykkylässä, kuoli 19. 7. 1982 Jyväskylässä vaikean taudin murtamana.

Kaija Kaarina Ihalaisten syntyi 2. 9. 1942 Sakkolassa, kuoli 2. 2. 1983 Tampereella.

Vuosia täyttäneitä

85 VUOTTA täytti 2. 3. 1983 Anna Ollikainen os Inkinen Lempäälän Hollossa. Hän on syntynyt VI Pyhäjärvellä, Lohijoen kylässä. Sakkolassa hänen kotikylänsä oli Valkjärven kylä.

75 VUOTTA täytti 29. 12. 1982 Martta Koiranen. Hän on syntynyt Sakkolan Kiviniemessä 29. 12. 1907. Syntymäpäivää vietettiin lähisukulaisten seurassa Saarijärvellä.

75 VUOTTA täytti 5. 3. 1983 Aapo Lemmetti Lempäälässä. Hän on syntynyt ja mieheksi varttunut Sakkolan Petäjärvellä.

75 VUOTTA täytti 30. 3. 1983 Viljo Mikko Karjalainen Punkalaitumen Kostialassa. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Lapinlahti.

75 VUOTTA täyttää 25. 4. 1983 Alma Saarinen os Nirkkonen Kuopiossa. Hänen syntymäkylänsä oli Sakkolan Petäjärvi.

75 VUOTTA täytti 21. 3. 1983 Aura Lahtinen os Koiranen Saarijärvellä. Hän on syntynyt Sakkolan Kiviniemessä 21. 3. 1908. Aura Lahtinen on kirjoittanut ahkerasti lehtemme, josta lämmin kiitoksemme!

70 VUOTTA täytti 4. 3. 1983 Selma Ikävalko os Patja Vammalassa. Entinen kotikylä Sakkolan Lapinlahti.

70 VUOTTA täytti 7. 4. 1983 Aino Kaustala os Karonen Vesilahden Kirkonkylässä. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Petäjärvi.

70 VUOTTA täytti 17. 4. 1983 Helmi Sipponen Jyväskyläs-

Johan oli markkinat!

sä. Hän on kotoisin Sakkolan Kiviniemestä. Siellä ollessaan hän kuului Nuorisoseuraan ja Naisvoimistelijoisiin, oli Lottien sihteerinä ja varapuheenjohtajana. Toimi talvisodan aikana KTR 10:n kanttiini- ja muonituslottana. Jatkosodan aikana hän oli komennettuna Sisä-Suomen sotilaspiiristä 11 D esikuntaan kansliatehtäviin. Eläkkeelle hän jäi Jyväskylän Yliopiston toimestaan.

Nykyiset harrastukset ovat Martta-työ, sotaveteraanien naiset ja Keski-Suomen Kansalliset eläkeläiset. Merkkipäiväänsä hän vietti kotonaan sukulaisten ja ystävien parissa.

50 VUOTTA täytti 17. 3. 1983 Yrjö Mikko Kurikka Pirkkalahdessa. Entinen kotikylä Sakkolan Luprikkala.

50 VUOTTA täytti 14. 3. 1983 Anneli Nura os Jussila Nokian Joenpohjassa. Hän on Kalervo Nuoran vaimo Sakkolan Petäjärvellä.

Muistan, kun olin noin polvenkorkuinen pojan nulikka ja veljeni oli vähän vanhempi, kuinka mahdollisesti mieli teki päästä vanhempien mukana markkinoille. — Mutta, eihän se käynyt, kun oli vaara, että siellä ihmisjoukossa olisimme pian eksyneet toisistamme.

Kun markkinapäiväaamu tuli, niin meille saapuivat Petäjärveltä Hiekkamäen Juho ja Anni jo aamulla hevosensa kanssa ja Anni jäi meille "kotimieheksi" meitä lapsia paimentamaan ja perään katsomaan, kun Juho lähti toisten kanssa markkinoille. Juho oli ollut aikaisemmin isälläni renkinä, kun isä ajoi maitoa ym tavaraa Pietariin. — Sieltä saakka tämä kotimiehen homma oli alkunsa saanutkin?

Markkinoiden edellinen päivä oli kuin suuren juhlan aattopäivä, silloin kävimme saunassa. Ja hyvin

usein tuli myös markkinamiehiä meille yöksi, sukulaisia ja ystäviä Vuokselasta.

Me pojat niin hartaasti toivoimme, että pian ikää karttuisi niin paljon, että pääsisimme mukaan. — Ja sekin aika koitti, vaikka pitkän ajan jälkeen, ja mekin pääsimme markkinoille. Kerran me veljeni kanssa jopa yritimme karatakin Annilta, mutta siitäpä äläkkä nousi!

Nämä Kiviniemen markkinat pidettiin 2 kertaa vuodessa. Kevätmarkkinat 10 päivä toukokuuta ja syysmarkkinat 10 päivä lokakuuta, tai jos silloin oli pyhä niin seuraavana arkipäivänä. Markkina-aattopäivä oli kojujen ja telttojen pystytyspäivä, sillä markkinapäivän aamuna piti kaikki jo olla kunnossa kun ostajia saapui.

Kiviniemen Kesärata oy Sakkolan kunnan markkinatoimikunta oli laatinut asemakaavan markkina-alueelle, pääportista alkoi pääkatu ja kahtapuolta myytiin tontteja eri kokoisia kysynnän mukaan huutokaupalla. Posetiivi soi heti kun sisälle pääsi, eikä tarvinnut suurta tonttia, mutta hintavan. Seuraavina

Huomatkaa Haparainen, Kelja ja Purpua!

Myö teäl Lempeäläs asujat, entist Haparaise kansakoulupiiri koullapset ollua meinattu pitteä Lempiälä Ehtookois Haparaise koulupiiri yhteine kyläjuhla 12.6.1936 klo 12.00.

Haparainen, Kelja ja Purpua! Kaik näihe kyllii asukkoat tähä tilaisuuvie myö toivotettoa Teijät tervetulleiks! Tulkoa oikei suurel sakkil. Yritteähä myö jottai ohjelmoaki soaha aikaseks, mut ottakoa työ se mei oma sie-mie-murre mukahanne ja muistelloa tiäl yhes mite hoastettii Haparaissis, mite pulajettii Purpuvas ja mite kaskuiltii keljoisii keral.

Metkatha siel olliit meiningit, muhinat nii mukavat, tavat tavatto-ma vellot.

Elettii elotuvus, suuhupantavat piettii sulanas. Tuppoa saivat kaik tulla, nii purlakka ko puusniekka, vaik ois tult läksijän lääppä pääs. Kaik saivat saijuu, iha takana ja tassi kaupat.

Saijuu soatta teälläki juuva, kovvii kovast ja hoastella välil hauskoja ja pitteä metkoa meininkii. Voijaa välil pisteä piirakkoa poskie ja uhhoilla mite enne uhhoiliit ukot rampsuu pelates Rapameäl.

Eikä meitä mikkeä estä ajatuksis

käymeä sielläkin "mis kää kukkui ja kevät on."

Kelja, Purpua ja Haparainen Tervetuloa Lempäälään 12. 6. 1983. **Kyläjuhlatoimikunta**

Petäjärven kyläjuhla

3. heinäkuuta 1983 Vesilahden Harvian Teinialassa (Terttu Kurikka). Petäjärveläiset ystävineen Tervetuloa! Kokoonnutaan kello 12.

Petäjärven nuorisoseura

olivat helppo-heikit ja vaatekauppiat sekä onnenpyörät.

Juutalaisten kanssa piti aina reippaasti tinkiä hintaa. Ja sanottiin, että ensimmäiselle asiakkaalle juutalainen antoi vaikka ilman, mutta kauppa piti syntyä, muutoin meni koko kauppatuuri pahalle suunnalle.

Markkinat toivat paikkakunnalle paljon hyvää ja myös huonoakin jossakin määrin. Markkinoilta ostettiin vuotuinen vaatetavara naisille sekä miehille. Markkinat oli sen ajan muotikatselmus ja mannekiini-näytös kun sai pyörähdellä uudessa takissa, vaikka juutalainen rypistikin vaatetta kouraansa takaa...

Hevoskauppaa tehtiin kilpa-ajoradan Palomäen puoleisessa päässä ja ulkopuolella metsäteillä, jopa maantielläkin. Oli sellaisia ammatteihvoskauppiaita kuin Lappalaisen Juho, Komosen Alekka, Vepsän Pekko ja monta muuta saman arvoista vaihtajaa. Joskin taisi illalla olla sama hevonen aisoissa jonka oli vasta aamulla vaihtanut uuteen.

Viimeisinä vuosina oli aina tivolin markkinoilla ja sehän oli meistä pojista mitä mukavinta kun sai ajaa karusellissa ja kaikenlaisissa maailmanpyörissä. Oli surmanajajat ja muut tempuntekijät. Näin tarjottiin sirkushuveja kansalle, jota voi kerääntyä jopa 10.000 henkeä Itä-Kannaksen eri pitäjistä ja näin lähti raha matkaamaan ja kiertämään ympyrää.

Markkinat toivat huomattavan tulon kunnalle ja Kesärata oy:lle. Rouvisen Juholta sai aina ostaa kokujuen ja telttojen runkotarpeita. Suurin osa näistä oli alunperin kauppiaitten omia rakennelmia, jotka olivat vain jääneet markkinain välikuukausiksi Juho Rouvisen "hoitoon", kun hän korjasi ne pois markkinan jälkeen ja laittoi uudestaan myyntiin 2 kertaa vuodessa. Tämä jälleenkäyttö antoi hä-

nelle huomattavan sivutulon vuosittain.

Järjestyksen valvonnasta vastasi Sakkolan nimismiespiiri ja liikkuva poliisi, joita lentäviksi nimitettiin, apunaan suojeluskuntalaiset. Lisäksi oli Vuokselasta Mikko Kemiläinen, joka piti putkaan joutuneet kurissa ja ojennuksessa. Putkana toimi Evert Männikön kellari.

Muistan kerran kun kolme miestä oli ostanut pirtua ja kahvikojussa istuivat suu messingillä totikupit edessään. Tuli eräs paikkakunnan poliisi ja maistoi yhden kupista ja sanoi: "Tämä on pirtutoti!" Ja joi kaikki kupit tyhjiksi! — Koppasi miehiä niskasta kiinni ja käski: "Nyt mennään putkaan, kun ylei-

sellä paikalla juopotellaan." — Taisi olla poliisillakin hiukan laiton teko yleisellä paikalla, mutta kun asiakkaat tyytyivät virkavallan käskyyn, niin kyllähän totit lämmitti poliisiakin mukavasti.

Kiviniemen markkinoilla oli kauppiaita ympäri Suomen ja markkinat yksi maan suurimpia, jonne kannatti tulla kaupantekoon joka vuosi.

Vaikka tähän ikään ehtineenä on nähnyt monenlaista juhlaa ja markkinoita, niin silti ei ole Kiviniemen markkinoiden veroisia ollut, eikä sellaisia niinkuin ne oli siellä entisellä markkinaradalla.

E V

Toimituksen tuoli

Jälleen kuljemme kohti kevättä ja kesää. Näin elämä etenee ja päivistä menneistä on vain muistot. Sanoita onkin: — Tallella eletty elämä. Huomisella on omat huolensa...

Tiililepanokortit olen postittanut tämän vuoden osalta ja tuotto on ollut kiitettävän hyvä. Vain muutama, ei edes valkjarveläisten "montaaja", on osoite kadonnut ja kortti palannut nopeasti kuin porsasvau-nut Lieksasta, tyhjänä. Kiitos ti-laushinnan suorittaneille!

Tässä numerossa kertoo E V jälleen Kiviniemen markkinoista, aihe lieneekin aiheiltaan ehtymätön, sillä ne markkinat oli elävää elämää, eikä mitään näytelmäkappaleita, kuvaelmia ja kulkueita. Ei tarvittu mitään mainostusta, kuin korkeintaan markkinatanssipaikeista, kaikki pelasi automaattisella rutiinilla, siitä piti Kannaksen väestö huolen.

Enkä pidä mitään Kiviniemen markkinoiden jäljittelyä ollenkaan suotavana, sehän on oikeastaan vain muistojen pientä härnäystä menneillä surullisilla tapahtumilla. Kyllä Kiviniemen markkinat päättyivät kevätmarkkinoihin v 1939.

Kerran rippikoulu-ikäisenä meidän junalla markkinoille, se oli vain kokeilu, sillä matka piteni sillä n 2 km ja tämän verran samalla lyheni

Surkijan Artturin tarinoita

Tunsin jo poikasena Sakkolan kirkon lähetyksillä asuneen vilkkaasti elehtivän, vaaleatukkaisen, pienen lännän, hauskan mukaisen ja hajamielisen ukkelin, joka usein pysäytti meidät pikku pojat juttusille kanssaan ja tämän tästä kyseli: — Kenne poikii, kenne poikii...?

Kun tuo mies lisäksi oli hiukan liikinäköinen ja myös kuuli heikosti, niin hänen tekemisistään puhuttiin monia juttuja. Joista tässä kerron yhden:

kävelymatka. En tullut ajatelleeksi tuota, että juna oli tavarajuna, jossa oli vain yksi pieni henkilövaunu, joten piti matkustaa menomatka porsasvaunussa, joita kyllä oli liitetty junaan kaikki jotka Raudussa oli saatavissa. Tämä oli ensimmäinen "härkävaunumatkani", joihin Raudun väki jo silloin joutui tottumaan markkinamatkalla. Nämä härkävaunut myöhemmin olivat liiankin surullisen tuttuja Suomen kansalle, etenkin Kannaksen väestölle.

Kumminkin aika parantaa kolhut ja huumori vuosien mukana antaa ajan patinaa menneelle, joka meidän sukupolven mukana hiljalleen hiipuu ja himmentyy.

Karjala 1—5 Arvi A Kariston kustantamana on ainakin minulle ollut pettymys. — Ehkä ei "sivistykseni" riitä kirjan sisältöä ymmärtämään ja sulattamaan, sillä minusta siinä on suuresti suosittu määrättyjä seutuja ja aikakausia,

Kerran hänen hevosensa jalka kovasti turposi ja oli kipeä. Syyskynnot olivat ajankohtaiset, mutta tammaparka ei suostunut laskemaan vasenta etujalkaansa edes maahan.

Vaikka tuohon aikaan ei hevillä lääkäriin raatsittu turvautua, ei nyt auttanut muu kuin kutsua hevos-tohtori paikalle.

Tohtori, lienee ollut nimeltään Backman, siveli hevosen säärtä, siirsi huolellisesti karvoja sivuun ja virkkaa:

jos ei viimeiset 2 osaa muuta näkökulmaa täysin riittävästi päinvastaiseen suuntaan.

Sakkola ja etenkin Vpl Pyhäjärvi on teoksessa käsitelty tylästi. Niin ihmisten kuin eläimistönkin osalta. Petäjärven hovikin on Petäjäveden hovi.

Kasvistoon en puutu, mutta eläimistön, etenkin kalalajien arvostus on päin mäntyä. Kyllä hovin herrojen istuttama ja ruokkima mutakala on muistettu suuruutena, jota oli vain yhdessä pikkulammessa Raudussa, mutta ei sanaakaan ole harjuksesta ja seipistä (kortsia) jotka sentään oli tunnusomaiset juuri Laatokan ja Vuoksen vesistöissä.

Turha oli myös kaivaa Äänisen aaltoja uineen monnin kuvaa teokseen, sillä oli niitä monneja eli säkiä myös Suvannossakin.

Päätän tälläkertaa tähän, jospa loppuosat teoksesta antaisivat paremman tuntuman meidän Karjalaan, sillä pelastettaisiin vielä pysyviä arvoja lapsiemmekin luettavaksi.

— Ei näkyvässä minkäänlaista haavautumaa — kyllä tästä kyntöihin jalka tehdään... Pannaan lyso-livesikääre. — Ja niin lääkäri kirjoitti hoitomääräyksen: 1 litra vettä ja lusikallinen lysolia, joka sekoitetaan hyvin. Sääri kääritään vaatteeseen. Seos kaadetaan päältä kääreen sisään ja kääre sidotaan tiukkaan.

— Mikäli vuorokauden kuluttua turvotus ei ole olennaisesti vähentynyt, niin lääkitys uusitaan.

— Soita sitten miltä näyttää. Kaksisataa markkaa!

— Näkemiin!

"Sallu" meni apteekkiin ja tietysti "resetti" oli jäänyt kotiin, sekä muisti hiukan petti. — Mutta ei hätää, sillä hän muisti, että lyssooli oli lääkkeen nimi. Ja sitä piti olla yksi litra.

Näillä muistamilla hän laittoi kääreen hevosen jalkaan ja lorautti "lääkkeensä" kääreen sisään. Otti seinältä hevossuikset ja nahkaremmillä kiristi kääreen tiukkaan. Hän pani tallin oven "ramppiin" ja itse livahti pihan perälle.

Kesken "istunnon" alkoi hevos-tallista kuulua hirmuinen kopina ja mukse sekä hevosen surkea hirnunta!

Mies nykäisee pöksyt ylös ja painelee täyttä juoksua tallille.

Hän repäisee tallin oven auki, mutta lyö sen salamana takaisin säppiin. Sillä hevonen yritti hypätä hänen päälleen!

Vain tarpeeksi matala oviaukko pelasti pahemmalta kohtalolta ja hän jatkoi yhtä juoksuaan naapurin puhelimeen: "Halluo, halluo! Onks se hevoslääkäri? — Nyt se hevone on tullut hulluks. Se yritti tappoa miut ja hajottaa koko talli! Tule joutsoa appuu!

— Ethän vaan pannu sitä lysolia liikaa, kysyi tohtori.

— En pant, en pant. Vaan litrallise lysoolii ja lusikalise vettä.

— Peeärrää tulee puhelimesta. Juokse äkkiä tallille ja yritä ottaa se

Karjalaisten vuosikokouksia

Punkalaitumen Karjalaiset ry:n vuosikokous pidettiin 27 päivänä helmikuuta 1983 Eino Kuismalla.

Aluksi laulettiin Karjalaisten laulu, jonka jälkeen seuran pj Soini Patja avasi kokouksen ja toivotti läsnäolijat kaikki tervetulleeksi kokoukseen.

Hetken hiljaisuudella kunnioitettiin viime vuonna ijäisyyskutsun saaneita seuramme jäseniä, joista mainittakoon Väinö Saksanen Sardonmaasta, pitkäaikaisena johtokunnan jäsenenä seurassamme.

Kokouksen puheenjohtajana toimi Soini Patja ja sihteerinä Toivo Ukkonen.

Esitetyistä vuosikertomuksesta ilmeni, että suurimpana tapahtumana viime kesänä seuran toiminnassa oli Sakkolan pitäjäjuhlilla Punkalaitumella. Juhlat järjestettiin seuran toimesta nyt jo kuudennen kerran.

Nyt olikin hyvät tilat, kun saimme käyttöömmme kunnan liikuntahallin, jossa runsaalle yleisölle riittävästi tilaa.

Vuosikertomus ja tilit hyväksyttiin. Jäsenmaksuksi vahvistettiin entinen 5 markkaa jäseneltä, ainaisjäsenmaksun ollessa 50 markkaa.

Toimintasuunnitelma ja talousarvio kuluvalle vuodelle hyväksyttiin johtokunnan esittämässä muodossa.

Johtokunnan erovuoroiset jäsenet Voitto Nihti, Alpo Kuparinen, Risto Kyllästinen ja Terttu Ukkonen valittiin kaikki uudelleen ja lisäksi uusiksi jäseniksi johtokuntaan Toini Kallonen ja Sauli Lamppu.

Seuran toimikuntiin tulivat entiset henkilöt edelleen. Edustajiksi

Karjalan Liiton kokouksiin valittiin Kaarina Patja ja varalle Pirjo Korkka. Varsinais-Suomen Karjalaisseurojen piirin kokouksiin Toini Kallonen ja varalle Aulis Rastas. Lehtien kirjeenvaihtajiksi nimettiin Alpo Kuparinen, Pirjo Korkka ja Toivo Ukkonen.

Seuran ilmoitukset julkaistaan Punkalaitumen Sanomissa ja tarvittaessa Suvannon Seudussa ja Karjalassa.

Tarinakerho kokoontuu edelleen kerran kuukaudessa. Mahdollisista retkistä sovitaan myöhemmin.

Johtokunta valitsi keskuudestaan puheenjohtajaksi edelleen Soini Patjan, varapuheenjohtajaksi Aulis Rastaa, rahastonhoitajaksi Eino Kuisman ja sihteeriksi Toivo Ukkosen.

Vesilahden Karjalaisten vuosikokous

kääre pois hevosen jalasta. Sehän palaa poikki! Tulen heti!

Kun isäntä juoksi voimiansa ja taitojensa mukaan tallille, niin sen ovi oli potkittu auki ja hevonen tipottiessään!

Tuota pikaa se kumminkin löytyi polviltaan läheiseltä pelloilta. Siellä tamma-raiskan ruskeat hampaat repivät viimeisiä käärieriekaleita pois säärestään, vain nahkainen sidontaremmi vielä roikotti jäljellä, kun hevonen hyppää pystyyn ja päästää pitkän korskahduksen helpottuneena.

Kun eläinlääkäri saapuu taksilla pikavauhtia paikalle, mies vapisee ja höpisee itsekseen noin 10 metriä hevosestaan: ”Joha mie uon ain sanont, jot hevone on ihmistä paljo viisoamp...”

Saaprun vaari

Karjalan Liiton kokousedusta-

jaksi Kauko Virolainen ja varalle Väinö Virolainen.

Piirin kokouksiin valittiin Kerttu Kurikka, Seija Purontaa ja Anna Raaska. Piirin naistoimikuntaan valittiin Anna Raaska ja Seija Purontaa.

Tilintarkastajiksi Arvi ja Jorma Kallonen ja varalta Erkki ja Laina Kallonen.

Urheilutoimikuntaan tulivat puheenjohtajaksi Soini Kurikka, jäsenet Timo Valkonen, Olavi Kuparinen ja Kauko Virolainen. Kulttuuri-toimikuntaan valittiin Kaino Rytty, Viljo Purontaa, Yrjö Raaska, Pirkko Bergius ja Ritva Koski.

Seuran emäntä Seija Purontaa. Jäsenmaksu v 1983 on 5 markkaa.

Huuhkan poika

Totta kai, myönsi tyttö katsah- taen naurunvihelein Marttiin.

— Olisivat ne somia, palleroiset.

Lillalle eivät Martin sanat tulleet yllättävinä; hän oli äskettäin elänyt samoissa ajatuksissa, miettiessään vastaisen elämän mahdollisuuksia.

— Ensimmäisen pojan nimeksi pannaan Pietari!

— Ja työstä tehdään Aune!

— Ja sitten?

— Kunhan nyt nämä kaksi vähin kasvavat, sitten puhutaan toisista — maltatteli tyttö — Alkaisivat tuoda marjoja!

— Minä teen niille pikku tuohiset kummallekin, joihin saavat poimia mansikat äidille tuodakseen.

— Ja isälle, sinä olisit sitten isä. Hypittelisin niitä jalallani, siiputtaisin, laulaisin isän kotiin.

— Minun tullessani ne katsoisivat ikkunaruudun takaa, siniset silmäparit, näkyisivät pellavatukat, äidin ompelemat koltut.

— Niin. Sitten ottaisin ne syliini, tulimme isää vastaan.

Lilla ja Martti elivät ja juttelivat siinä kankaan poikki kulkiessaan, herkintä mitä he kumpikin tunsivat ja mikä heitä lämmitti. Tulevat toivot väräyttivät onnen aavistuksi- na.

Siinäpä alkoikin hiilua metsän takaa kylä, Niittyranta, näkyi Holma, erottuivat Huuhkalan liistekatoiset harjat. Kuului talon piskin räyskytys joltakin pihalta. Ihmiset toimivat askareissaan.

Kotoa lähtiessä olisi Marttia saat- tanut kiusoittaa jos joku olisi sano- nut Lillaa hänen morsiamekseen.

Mutta nyt näytti moniviikkoinen viivytys kasvattaneen Huuhkan poikaan jännettä, kun hän käveli avointa tietä tytön keralla vanhaan kotiinsa.

Elin syksyn, taitoin talven, kestänen ajan keväisen, — vaiko sortuisin suvehen, kukkasille kuukahtaisin

12

— Aikaisinnan nämä meidän pääskyet tulevatkin, oli Huuhkan Pietari sanonut, kun näki Martin ja tytön pistäytyvän tupaan. Mies oli korjailemassa häätäjien särkemää uunin kupua. Hän oli hyväntuuli- nen ja hilpeä, saadessaan taas muuttaa omaan kotiinsa, aloittaa katkenneet talouspuuhat.

— Tarpeenhan täällä lienevätkin saven kantajat kun on uuni rikottu, vastasi Martti isänsä puheeseen.

Siihen oli sitten joutunut Anni- kin, joka oli nähnyt Holman ikku- nasta pakolaisten tulon:

— Näkyvät elävien silmät — koti karjan kokoaa — — — missä te nyt olette olleet — — miten kotiin tulit- te? — huudahteli ihastunut äiti niin taajaan, etteivät tulijat oikein kuunnella ehtineet, ei vastailla.

— Sieltähän me tulemme ropotti- matkalta. Olihan sitä kerrakseen reisua, rehämistä.

— Miten nyt pääsitte vapaaksi? Eikö Tenikka teitä jahtaa oikein palkkiota luvaten.

— Onhan ne auttajat. Ei tuota kuulu Tenikkaa jäljillä eikä kasa- koita.

— Annahan nyt, Pietari, sen työn olla, lähdetään tuonne Holmalaan vierasten varpajaisille. Tämä mei- dän tupamme on vielä kylmä vii- pyäksemme, lähdetään. Tule pois Lilla, mennään tuliaisille?

Holmalassa tarinoivat sitten tuli- jat ja olivat kaikki haastettavansa. Poika jutteli kuitenkin äidilleen kahdenkeskisin haasteluin niistä

Isän hevonen

Sakkolan Haparaisten kylässä asuivat Katri ja Juho Riikonen. Heidän kodissaan järjestettiin seurakuntatilaisuuksia.

Evankeliumi-yhdistyksen saarna- miehet olivat myös tervetulleita pi- tämään hartaushetkiä, niinkuin ni- tä tilaisuuksia kutsuttiin. Minäkin ennen sotia sain käydä heidän ko- dissaan näissä tilaisuuksissa. Evan- keliumi-yhdistyksen saarnaaja Mat- ti Sokka oli ollut pitämässä seuroja.

Seurojen jälkeen syntyi seuraava keskustelu: ”Juho-veli, jos sinulla on oma hevonen niin sie et lähe minnuu kyytiin Saaprun, mut jos siul on Isän hevonen nii sie lähet minnuu kyytiin.” (Tämä on piiri-

sihteerin Otto Muhosen kertoma ta- paus.) Jussilla oli Isän hevonen ja vanha sanansaarnaaja sai kyydin seuraavaan paikkaan, naapuriky- lään Vpl Pyhäjärven puolella.

Nyt on vähän hevosia, mutta sitä enemmän autoja, moni vanhus joka ei itse enää omin voimin jaksaa kir- kolle tai seuroihin, olisi hyvin kiitol- linen, jos olisi paljon sellaisia auton omistajia jotka haluaisivat palvella lähimmäisiään. Maaseudulla tällai- nen lähimmäisen auttaminen on luonnollisempaa, kun kyläyhteisös- sä tunnetaan paremmin naapurit. Kaupungissa taas tammöistä tarvet- ta myös ilmaantuu...

Eero Kuisma

Rakkaat riihet iloineen

Olen jälleen saman ikkunan ääressä ja katselen ulos jossa on varhaiskevät. "Noita-akka" pyörii narussa ikkunan edessä ja kielii pääsiäisen tulosta.

Hyvä on, mutta muutakin tarvitaan — muistoja, ensin ja tietysti nuoruuteen. Niihin tapahtumiin, joita nyt tapahtuu vähemmän jos ollenkaan. Mutta ne muistot ovat kullan arvoisia.

Yksi muistojen tapahtuma oli minulle tanssi, harrasteena ehkä kevyen puoleinen...

Oli Tuokon Toivon häät ja suloinen morsian haettiin Suvannon toiselta puolelta, Makkaralta. Liiterissä tanssittiin niitä häitä. Ja kun minulla oli nuoruus ja "hulluus", niin kun toiset lähtivät morsianta hakemaan, niin me jäimme kahden Antennon Matin kanssa ja koko ajan tanssimme. Monta tuntia yhteen menoon, eikä tullut "tähteille" olenkaan, sillä me vain jenkattiin.

puolista, jotka arimpina liittyivät elettyihin tapahtumiin ja tuleviin suunniteluihin.

— Kun se on sillä tavoin, niin siten saakin tyttö olla tässä meillä kuin kotonaan. Tuolla palteen mökissäkin on sille yksinään asuminen outoa ja hankalaa. Autteleehan hän minua tässä talven lopulla kehruuja karttaustöissä, keväällä käy ripipikoulunsa ja sitten syksypuolella pidätte häät. Niinhän se on ollut aina — suotuhunsa, luotuhunsa — lopetti Anni.

Sitten alkoivat huuhkalaiset taas uusin aluin ja innostuksin kotoisen toiminnan. Tuntuihan Pietarin sanat oikeaan osuneilta: talossa näytti siltä kuin olisi pääskyselä saapuneet pesälleen.

Niin lähenei sulien reuna.

Enkö minä "hölmläinen" olisi saanut mennä kotiin odottamaan, kun tulevat Makkaralta takaisin...

Tällaiset muistelot minua kiehtoivat paljon, toisia toisellaiset ehkä. — Kerrankin Albinin kanssa "puotettiin" kuusitoista tangoa illan mittaan — me halusimme vain kahden, ihan naurun vuoksi. Tupakka sojotti Albinin suussa, mutta ei haitannut, nauratti vaan.

Saksasen häissä nukuin kätkeysissä. Kun emännät nostelivat uunista lihapatojaan niin jalat roikottivat reunan yli esteenä emäntien kululle. Kun "puuseppä" alkoi soida, niin pystyssä taas oltiin?

Ja kyllä aina poika-puolta kytättiin, sehän on luonnon laki. Kerran-

Lännen lastuja

Floridan Aşeveli-kerho vietti 15-vuotisjuhliansa 4. 1. -83 joista muodostui kaikista tähän astisista juhlilla arvokkain. Illalla oli juhlaillalliset Hilton-hotellissa merenrannalla arvokkaan ja isänmaallisen ohjelman kera.

Suomalaisten suursaavutus: Vanhainkodin laajennus jatkuu, sairausosastolle tulee 60 lisäpaikkaa, työt aloitetaan tänä vuonna. Viime vuonna valmistui tilava juhlasali Annan maja. Johon Anna-niminen henkilö yksin lahjoitti 100.000 dollaria! Asukkaita on lepokodin puolella 250.

Tämä monen miljoonan arvoinen lepokoti on kokonaan suomalaisten omin varoin rakennettu, saamatta mitään apua valtion varoista, siksi

kin kun ilot loppuivat — edesmennyt ystäväni sanoi:

— Taas Saima tuli Sen kanssa (en sano kuka oli) ja riitelivät ja tappelevat, että verissä olivat. — Oli siinäkin "parempaa" tarjolla, mutta aina veti vain kun narusta — ja tällekin illalle: Kiitos!

Nämä muistelut ei lopu kenenkään kohdalta, toisille vaan toisellaisille.

Sylvi tupsahti tupaan yhtenä päivänä, tuntui kun olisi käteensä saanut palan Mustaniemeä: Suu oli naurussa tullessaan ja lähtiessään.

Näitä tässä muistelen, kun katson "pääsiäis-ämmän" jalkojen välistä ulos ja sanon: — Hyväinen aika. Lentoa lähtisin jos tämä kaikki toistuisi! Riiskan Rakkaat.

Kotteraisvihellyksin

Saima

sen saa pitää kokonaan suomalaista sukua olevien omistuksessa ja hallinnassa.

Karjalan-kerho on toiminut viereästi talvisodasta asti. Joka jouluksi on lähettänyt Suomen Raja-seudun orpolapsille lahjana rahaa, joka avustaminen onkin kerhon toiminnan päätarkoitus.

Suomi-turisteja on käynyt täällä yllättävän paljon ja ovat myös perustaneet uusia liikeyrityksiä tänne.

Toivotamme Sakkola-juhlille parhainta menestystä!

Koska tyttäreemme mrs Helka Hillevi Jokisen tyttären Margetin häät on samoihin aikoihin, niin tämä estää tulomme juhliin, vaikka oli aikomus tulla.

Väinö Vanhanen

Kirjeet kertovat

Sain eräältä ent. Raudun rouvalta luettavakseni Suvannon Seudun vanhoja vuosikertoja, niin päätin heti tilata v 1983.

Olen Metsäpirtin poikia.

Olinhan myös jouluna v 1939 Taipaleen, Volossulan ja Keljan maastossa ja monta kertaa jälkeinkin päin. Olin taistelulähetinä eli "juoksukoirana".

Syksyllä 1942 kalastelin lohia verkolla Vaskelankoskesta, kun toiset pojat olivat rintamalta "huilaamassa".

Ehkä ei näitä kannattaisi kirjoitella, mutta sain kokea rintamalla

KEVÄT SAAPUU

Kuuluu jo kevään kohina, lumet sulaa, päivä paistaa, siinä vedet virtaelee. Linnut pienet ystävämmi, ystävät joka keväiset saapui lauluin, tervehdyksin pitkien matkojen perältä. Löysivät taas meidän maamme, omat tuttavat tupasen.

Näin jo parin kottaraisen, kuulin äänen niin heleän. Sävel sama, laulu kirkas. — Jo sieluuni sai tunne keväinen. Laulu linnun, kevään ensimmäisen, toi kevään jälleen meille. Niin iloisesti laulain liitelitte! Ja sama löytyi koti kottaraisen!

Mutta, ajatus jo mielessäni: Josko kylmä lintuseni? Pelko mulla puolestanne. Kylmää on vielä kovasti. Lumi peittää pellot, metsät. Mistä ruokaa lintusille? Jospa Luoja lämmön antais, päivät kauniit ja keväiset? — Luoja suoja luotujansa elon kaiken antajana. Kevään kauniin kasvattaja.

Helvi Laaksonen

kaikkea, viimeinen tapaus oli 1968, oikeapuoleinen halvaus, invalidideettinä on 100.

En osannut aikanaan hoitaa asiointani. En ehtinyt, kun olin kk. komppanian joukkueen lähettinä ja aina alistettuna vieraaseen porukkaan.

Kun saisin tietää, että missä päin Suomea on eversti Nurmen omaiset? Hain hänelle jäältä upseerikordin kun hän lähti lomalle, josta ei palannut enää. Hän oli hyvä ja rohkea mies. Siunattu olkoon muistonsa!

Pyydän anteeksi, kun kirjoitan tämmöistä! Ei voi mitään. Muistot elää.

Olinhan viime joulunkin ajan muistoissani Keljan rajalla Volossulassa — sillä metsät siellä tulivat tuiksi. — Vaikka ei sinne enää jäänyt paksuja puita...

Yksi karuin muisto on, kun lähdimme vetämään piiskatykkiä Suvannon jäältä jouluiltaan, siitä Keljan rajalta. Meitä oli kolme miestä. Minä ja minun "herrani" luutn. Pohjankoski, lisäksi yksi kaveri. Vaikka sanoimme, kun lähdimme jäälle, jalkaväkiporukalle, että menemme hakemaan tykin keskeltä Suvannon jäätä, niin he hermostuivat ja alkoivat ampuu meitä. Luutnanttini ei enää lähtenyt kauemmaksi, enkä minäkään saanut lupaa lähteä.

Niin tuli yö ja meidän parivartiomme näki, että toiset haki tai veti tykin vastarannalle, köyttämällä vaijerin tykkiin. Eikä tykkiä enää aamulla ollut.

Olen kumminkin kiitollinen kunnostani, kun pääsen kävelemään ja sisulla teen vähän töitäkin jonkin verran.

Olen vuosimallia 1915.

Parhaat terveiseni Teille tytöt ja pojat!

Eino Hyytiä

Karjan karkumatka

Kävi kerran kumma juttu: Karja lähti "livohkaan". — Tapaus ei ollut tuttu, eikä tullut toistumaan.

Laidunsivat hakamailla Masikit ja Toivikit. Ruoho kuivui vettä vailla, ja ehtyi maitoämpärit.

Silloin mieleen keino tuli: Väjämetsään lehmät vaan. — Päästään pouta-ajan yli, lehmät saadaa herumaan.

Väjämetsään lehmät lähti. Polut oudot kauas vei. Kului päivä, ilta ehti. Mansikkeja kuulu ei!

Vaihtui ilta kesäyöksi. — Vieläkään ei karjaa näy. Tuli etsiminen työksi, metsän peittoon kulku käy.

Menivätkö Raudun suuntaan, vaiko Riiskan metsihin? — Pidätteli metsä tuultaan, vaikenivat kellotkin.

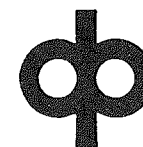
Kahisivat sananjalat. Risut löivät etsijään. Lipesivät paljaat jalat. Metsä tummui hämärään.

Oli pakko metsän hoitoon jättää karja yöpymään. Valjetessa huomenkoiton lähdeettävä etsimään.

Tuli tieto tuonnempana, kertoi hyvän sanoman: Outo karja Kaskaalassa oli nähty kulkevan.

Kaskaalasta löytyi karja. — Väjämetsä jäädä sai. Turvallinen kotitarha mansikkinsa pitää sai.

Elsa Tuokko

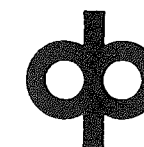
**TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSPANKKI**

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

Kaikki sähköasiat
voimme toimittaa edullisesti

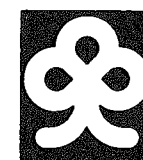
NYT SÄHKÖLÄMMITYSASENNUKSET SOPIVASTI
RAASKAN SÄHKÖLIKE
A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA

VESILAHTI — Puh. 931-739541

**VESILAHDEN
OSUUSPANKKI**

joustavaa
pankkipalvelua

Tampereen Aluesäästöpankki
auttaa — neuvoo — palvelee

LEMPÄÄLÄN
PELTITYÖ
OM. V. RIIKONEN

Puh. Tampere 740886 (verstaaseen)
Suorittaa kaikkia rakennusalan pelti- ja rautatöitä
urakalla ja laskuun.

**SUVANNON
SEUTU**

Suvannon ympäristön kotiseutu-
lehti, ilmestyy 1983 8 kertaa
vuodessa.

Tilaushinta 40 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat 1 mk palsta cm
vakinaisista ilmoituksista alen-
nus.

Toimituksen ja konttorin osoite
37370 Narva. Puhelin 931-
734843.

Postisiirtotili TA 430763-1

Pankki Vesilahden Osuuspankki
37370 Narva. Käyttötilin nume-
ro 551105-42772.

Vastaava toimittaja Viljo Puro-
taa.

Toimituskunta Helmi Uosukai-
nen, Uuno Pulakka, Eero Kop-
panen ja Väinö Kekki.